

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO POMORSKIEGO

Rok VI

TORUŃ, dnia 10 listopada 1938 r.

Nr 11

T R E Ś Ć :

CZEŚĆ URZĘDOWA:

Poz.	str.
213. W sprawie znaczka Społecznego Komitetu Radiofonizacji Kraju	217
214. W sprawie kinoteatru objazdowego Legii Inwalidów Wojennych Wojsk Polskich	218
215. Ogłaszanie konkursów o stypendiach	218
216. Ulgi w opłatach egzaminacyjnych dla młodzieży szkolnej w uzyskiwaniu prawa jazdy	219
217. W sprawie zwolnienia od opłat samochodów zakładów naukowych	219
218. Kurs sportów zimowych w Zakopanem	220
219. Wyniki korespondencyjnych zawodów strzeleckich szkolnej młodzieży męskiej	220
220. Komunikat w sprawie tablic propagandowych z higieny	222
221. Komunikat w sprawie Kursu Alkoholologii	222

Poz.	str.
222. Konkursy na stanowiska kierowników szkół	222
223. Ruch służbowy	223

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA:

224. Z pobytu Pana Ministra W. R. i O. P. w Toruniu	224
225. „Straż nad Wisłą”	224
226. Komunikat w sprawie konkursu L. O. P. P. na opracowanie tematów z dziedziny lotnictwa i obrony przeciwlotniczo-gazowej	224
227. Komunikat w sprawie wydawnictwa p. t. „Ośrodek dokształcania dorosłych i młodocianych na wsi”	225
228. Komunikat w sprawie wycieczki do Włoch i na Riwierę	225
229. Wykaz dzieł nabytych przez Okręgową Bibliotekę Pedagogiczną Kuratorium O. S. Pom.	225
230. Oceny i streszczenia	228

CZEŚĆ URZĘDOWA

213.

Odpis.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Nr Szt — 2802/38

Warszawa, dnia 30 września 1938 r.

Znaczek Społecznego Komitetu
Radiofonizacji Kraju.

Społeczny Komitet Radiofonizacji Kraju wydał specjalny znaczek metalowy w cenie 50 gr, przeznaczając dochód uzyskany z jego sprzedaży na zasilenie funduszu Radiofonizacji Szkół.

Sprzedażą tego znaczka wśród gron Komitetów Rodzicielskich oraz wśród rodziców uczniów zajmie się sam Społeczny Komitet Radiofonizacji Kraju.

Naczelnik Wydziału:

(—) F. Dzik.

Otrzymują:

Kuratoria Okręgów Szkolnych
Urząd Wojew. Śląski (Wydz. Ośw. Publ.)
Liceum Krzemienieckie.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
Nr O — 31831/38

Toruń, dnia 18 października 1938 r.

**Znaczek Społecznego Komitetu
Radiofonizacji Kraju.**

Inspektoratom Szkolnym oraz Dyrekcjom i Kierownictwom wszystkich szkół w Okręgu
do wiadomości.

Kurator Okręgu Szkolnego:
(—) *Dr Antoni Ryniewicz*

214.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Nr Szt — 3027/38

Warszawa, dnia 6 października 1938 r.

**Kinoteatr objazdowy Legii Inwalidów
Wojennych Wojsk Polskich.**

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zezwala Legii Inwalidów Wojennych Wojsk Polskich im. Gen. J. Sowińskiego w myśl okólnika Nr 84 z dnia 30 września 1935 r. (I Pol — 2474/35) (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 10 poz. 182) na wyświetlanie filmu: „Dziki ścieżki“ przed młodzieżą od lat 10, a filmu: „Kły i pazury“ przed młodzieżą od lat 7 we wszystkich szkołach Rzeczypospolitej w ciągu roku szkolnego 1938/39 pod warunkiem ścisłego przestrzegania treści wspomnianego okólnika, a w szczególności pod warunkiem zapewnienia bezpieczeństwa podczas wyświetlania filmów, sprawności w organizowaniu pokazów oraz posługiwania się kopiami w zupełnie dobrym stanie.

Zarazem Ministerstwo zaznacza, że zezwolenie niniejsze, zgodnie z punktem 7 wymienionego okólnika, nie może być uważane za polecenie i w niczym nie ogranicza swobody kierownictw i dyrekcji szkół w dopuszczeniu powyższego filmu do wyświetlania w obrębie poszczególnych zakładów naukowych.

Naczelnik Wydziału:
(—) *F. Dzik*

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych
Urząd Wojew. Śląski Wydz. Ośw. Publ.
Liceum Krzemienieckie

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
Nr O — 31960/38

Toruń, dnia 13 października 1938 r.

**Kinoteatr objazdowy Legii Inwalidów
Wojennych Wojsk Polskich.**

Inspektoratom Szkolnym oraz Dyrekcjom i Kierownictwom wszystkich szkół w Okręgu
powyższe podaje do wiadomości i wykorzystania.

Kurator Okręgu Szkolnego:
(—) *Dr Antoni Ryniewicz*

215.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Nr I Praw — 150/717/38

Warszawa, dnia 6 października 1938 r.

Ogłaszanie konkursów o stypendiach.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że o wszystkich wolnych stypendiach z fundacyj i warunkach ubiegania się o nie będzie nadal ogłaszało w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa W. R. i O. P. nie rozsyłając odpisów do wiadomości Kuratorów Okręgów Szkolnych i poszczególnych szkół wyższych.

p. o. Dyrektora Departamentu:
(—) *A. Nowak*

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
Nr O — 31830/38

Toruń, dnia 18 października 1938 r.

Ogłaszanie konkursów o stypendiach.

Inspektoratom Szkolnym oraz Dyrekcjom i Kierownictwom wszystkich szkół w Okręgu.
powyższe podaje do wiadomości.

Kurator Okręgu Szkolnego:
(—) *Dr Antoni Ryniewicz*

216.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Nr II S — 9633/38

Warszawa, dnia 29 października 1938 r.

**Ulgi w opłatach egzaminacyjnych dla
młodzieży szkolnej przy uzyskiwaniu prawa jazdy.**

Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości, że Automobilklub Polski zgodził się na przyznanie ulg w opłatach egzaminacyjnych przy uzyskiwaniu zezwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych młodzieży narodowości polskiej szkół średnich ogólnokształcących i liceów pedagogicznych z polskim językiem nauczania.

Przy zastosowaniu ulg opłata za egzamin na kierowcę samochodu i motocyklu ustalona została na 12 zł,

za egzamin na kierowcę samochodu 10 zł,
a motocyklu 8 zł.

Ulgi te przyznawane będą przez wszystkie biura Automobilklubu Polski grupom nie mniejszym niż 10 osób na podstawie zgłoszeń dyrekcji szkół bez potrzeby wnoszenia oddzielnych podań o zniżki z zastosowaniem się jednak do trybu przewidzianego rozporządzeniem o ruchu pojazdów mechanicznych (Dz. U. R. P. Nr 85 z r. 1937) i do regulaminu przepisów drogowych. Nadto Automobilklub zastrzega korzystanie z ulg wyłącznie dla kandydatów na kierowców niezawodowych i tylko przy egzaminie pierwszym.

Opłaty za egzamin grupy kandydatów mogą być uiszczane przez dyrekcje zakładów ryczałtowo (t. j. kwota równa iloczynowi z ilości kandydatów przez wysokość taksy). Umożliwi to dyrekcjom stosowanie ulg a nawet zupełnych zwolnień dla młodzieży niezamożnej przez odpowiednie różnicowanie opłat zależnie od warunków materialnych kandydatów, spośród których zamożniejszym można w ogóle odmówić prawa korzystania z ulg.

W związku z tym dyrekcje powinny na zgłoszeniach do egzaminu podawać nazwiska kandydatów i wysokość opłacanej przez każdego z nich taksy, a należytość wpłacać na konto P. K. O. Nr 1648, dołączając potwierdzenie wpłaty do arkusza zgłoszeń i podając również na odcinku P. K. O., przeznaczonym dla odbiorcy, nazwiska kandydatów. Przy szkoleniu kandydatów do egzaminu należy posługiwać się podręcznikami, zatwierdzonymi przez Ministerstwo do bibliotek szkolnych: „Bez szofera“ i „Przepisy Drogowe“.

Odpis.

Powyższe wskazania poda Kuratorium do wiadomości dyrekcji wyżej wymienionych szkół.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr M. Pollak.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
Nr O — 34805/38

Toruń, dnia 5 listopada 1938 r.

**Sprawa: Ulgi w opłatach egzaminacyjnych
dla młodzieży szkolnej przy uzyskiwaniu
prawa jazdy.**

Dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących i liceów
pedagogicznych
do wiadomości.

Kurator Okręgu Szkolnego:
— Dr Antoni Ryniewicz.

217.

**W sprawie zwolnienia od opłat samochodów za-
kładów naukowych.**

Okólnik Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomor-
skiego z dnia 8 października 1938 r.
Nr O — 30898/38.

Do

Dyrekcji i Kierownictw wszystkich szkół
w Okręgu.

Na podstawie pisma okólnego Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 27 września 1938 r. Nr II S — 8352/38, Kuratorium wyjaśnia, że ustawa z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 45, poz. 352) nie przewiduje zwolnienia od opłat samochodów zakładów naukowych.

Opierając się jednak na postanowieniach art. 11 tej ustawy, która między innymi zwalnia od opłat samochody władz i urzędów państwowych, Ministerstwo Komunikacji w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu uznało za możliwe w drodze wyjątku zwolnić od opłat samochody szkół państwowych, jeżeli są one używane wyłącznie do nauki prowadzenia i konstrukcji, traktując je jako samochody państwowe.

Kurator Okręgu Szkolnego:
(—) Dr Antoni Ryniewicz.

218.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
Nr O — 35131/38

Toruń, dnia 5 listopada 1938 r.

Kurs sportów zimowych w Zakopanem.**Okólnik Nr 214.**

Wzorem lat ubiegłych organizuję dla nauczycielstwa Okręgu Szkolnego Pomorskiego wspólnie z Okręgiem Poznańskim i Urzędem Wojewódzkim Śląskim Wydz. Ośw. Publ. Kurs Sportów Zimowych w Zakopanem według następujących zasad:

1) Czas trwania kursu od dnia 27 grudnia 1938 r. do dnia 5-go stycznia 1939 r.

2) Program kursu obejmuje:

- a) Wyćwiczenie osobiste uczestników (czek) w zakresie narciarstwa według zasad wyszkoleniowych P. Z. N.
- b) metodykę i organizację sportów zimowych w szkolnictwie.

3) a) Kierownictwo Kursu: mgr Władysław Czarniecki, p. o. Wizytator Szkół Urzędu Wojew. Śląskiego Wydz. Ośw. Publ. — Kierownik naukowo-organizacyjny.

b) Feliks Matawowski, p. o. Wizytator Szkół Kuratorium Okr. Szkoln. Pomorskiego — Kierownik Administracyjny.

4) Opłata za kurs:

Koszta utrzymania wraz z wpisowym 60 zł. Zadek w wysokości 15 zł przesłać należy zwykłym przekazem pocztowym, zaznaczając na odwrocie: „zadek na Kurs Sportów Zimowych w Zakopanem“, do Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego w Toruniu w terminie do dnia 1 grudnia b. r. W razie nieprzybycia na kurs, zadek nie zwraca się.

5) Termin zgłoszeń:

Zgłoszenia na kurs nadsyłać należy do dnia 1 grudnia b. r. **bezpośrednio** do Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego w Toruniu.

Termin zgłoszeń winien być ściśle przestrzegany ze względów organizacyjnych.

Zgłoszenia oraz zadek przesłane po terminie nie będą brane pod uwagę.

6) Przejazdy kolejowe.

Kuratorium czyni starania o uzyskanie 75 proc. zniżek kolejowych.

W zgłoszeniu na kurs należy podać:

- a) Nr legitymacji lub dowodu osobistego i przez kogo wydana.
- b) Stację kolejową wyjazdową.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) Dr Antoni Ryniewicz.

Otrzymują:

Inspektoraty Szkolne
Dyrekcje wszystkich szkół
i zakładów naukowych w Okręgu.

219.

Wyniki korespondencyjnych zawodów strzeleckich szkolnej młodzieży męskiej.

Okólnik Kuratorium O. S. Pom. z dnia 7 listopada 1938 r. Nr O — 35267/38.

Do

Dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących
i zawodowych w Okręgu.

Komisja klasyfikacyjna korespondencyjnych zawodów strzeleckich młodzieży męskiej, odbytych w dniu 12 czerwca 1938 r. na zebraniu w dniu 22 października 1938 r. ustaliła, co następuje:

I. Nagrodę przechodnią p. Kuratora Okręgu Szkolnego Pomorskiego w konkurencji Nr 1 Kbk. S. 5 b uzyskał zespół Miejskiego Gimnazjum Koedukacyjnego w Lubawie, osiągając punktów 700 na 1000 możliwych.

II. Nagrodę przechodnią p. Dowódcy Okręgu Korpusu Nr VIII w konkurencji Nr 2 Kbk. S. 5 a uzyskał zespół Państwowego Liceum i Gimnazjum w Wągrowcu, osiągając punktów 808 na 1000 możliwych.

III. Wszystkie zespoły biorące udział w zawodach otrzymują dyplomy wraz z oceną.

IV. 1. Ocena zespołów w konkurencji Nr 1 jest następująca:

- wyniki od 600 pkt. wzwyż — wybitna,
- wyniki od 500 pkt. wzwyż — bardzo dobra
- wyniki od 400 pkt. wzwyż — dobra
- wyniki od 300 pkt. wzwyż — dostateczna.

2. Ocena zespołów w konkurencji Nr 2 jest następująca:

- wyniki od 700 pkt. wzwyż — wybitna
- wyniki od 600 pkt. wzwyż — bardzo dobra
- wyniki od 500 pkt. wzwyż — dobra
- wyniki od 400 pkt. wzwyż — dostateczna.

Konkurencja Nr 1

o nagrodę przechodnią Pana Kuratora Okręgu Szkolnego Pomorskiego.

1. Miejskie Gimnazjum Koedukacyjne — Lubawa — 700 pkt.
2. Państwowe Liceum i Gimnazjum — Chojnice — 691 pkt.
3. Państw. Liceum i Gimnazjum im. J. Kaspro-wicza — Inowrocław — 569 pkt.
4. Państwowe Liceum i Gimnazjum — Świecie — 559 pkt.

5. Państwowe Liceum i Gimnazjum — Starogard — 513 pkt.
6. Państw. Koedukacyjna Szkoła Handlowa — Włocławek — 510 pkt.
7. Państw. Liceum Pedagogiczne — Wejherowo — 508 pkt.
8. Państw. Liceum i Gimnazjum im. J. Wybickiego — Kościerzyna — 482 pkt.
9. Państw. Liceum i Gimnazjum im. R. Traugutta — Lipno — 470 pkt.
10. Prywatne Liceum i Gimnazjum Stolicy Biskupiej — Pelplin — 436 pkt.
11. Państwowa Szkoła Budowy Maszyn — Grudziądz — 424 pkt.
12. Państwowe Liceum Pedagogiczne — Grudziądz — 421 pkt.
13. Państw. Liceum i Gimnazjum im. M. Kopernika-Filia — Toruń — 395 pkt.
14. Państw. Liceum i Gimnazjum im. Bol. Krzywoustego — Nakło — 394 pkt.
15. Miejskie Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie — Bydgoszcz — 391 pkt.
16. I Państw. Liceum i Gimnazjum Króla Kaz. Jagiellończyka — Chełmno — 385 pkt.
17. Państw. Średnia Szkoła Hodowlano-Roln. — Grudziądz — 368 pkt.
18. Państw. Liceum i Gimnazjum im. Ks. Bandurskiego — Nowe Miasto Lub. — 367 pkt.
19. II Państw. Liceum i Gimnazjum im. Króla Jana III Sobieskiego — Grudziądz — 362 pkt.
20. Państwowe Liceum Handlowe — Toruń — 353 pkt.
21. Miejska Szkoła Przemysłowo-Handlowa — Inowrocław — 344 pkt.
22. I Państw. Liceum i Gimnazjum im. Króla Bolesława Chrobrego — Grudziądz — 342 pkt.
23. Miejskie Gimnazjum Koedukacyjnej im. Sienkiewicza — Kartuzy — 341 pkt.
24. II Państw. Liceum i Gimnazjum im. Marsz. E. Śmigłego-Rydza — Bydgoszcz — 338 pkt.
25. I Państw. Liceum i Gimnazjum im. Marsz. J. Piłsudskiego — Bydgoszcz — 308 pkt.
26. Państwowe Liceum Budowlane — Toruń — 302 pkt.
27. Pryw. Liceum i Gimnazjum Tow. Szkoły Śr. — Gdynia — 294 pkt.
28. Państwowa Szkoła Przemysłowa — Bydgoszcz — 266 pkt.
29. Państw. Liceum i Gimn. im. Kr. J. Sobieskiego — Wejherowo — 261 pkt.
30. Państwowe Liceum Rolnicze — Bydgoszcz — 250 pkt.
31. Koed. Liceum Handlowe Izby Przem. Handl. — Bydgoszcz — 241 pkt.
32. Państw. Gimnazjum Mechaniczne — Włocławek — 236 pkt.
33. Pryw. Lic. i Gimnazjum Tow. Salezjańskie — Aleksandrów — 231 pkt.
34. Miejskie Gimn. Koedukacyjne — Chełmża — 219 pkt.
35. Państw. Gimnazjum Elektryczne — Bydgoszcz — 207 pkt.

36. I Państw. Liceum i Gimn. im. M. Kopernika — Toruń — 200 pkt.
37. Miejskie Liceum i Gimn. im. Kopernika — Bydgoszcz — 192 pkt.
38. Koed. Gimn. Kupieckie Izby Przem. Handl. — Toruń — 190 pkt.
39. Pryw. Liceum i Gimnazjum Tow. Słowa Bożego — Górna Grupa — 171 pkt.

Konkurencja Nr 2

o nagrodę przechodnią Pana Dowódcy Okręgu Korpusu Nr VIII.

1. Państwowe Liceum i Gimnazjum — Wągrowiec — 808 pkt.
2. Państwowe Liceum i Gimnazjum — Tuchola — 797 pkt.
3. Państwowe Liceum i Gimnazjum — Chojnice — 769 pkt.
4. Miejskie Gimnazjum Koedukacyjne — Lubawa — 752 pkt.
5. Państwowe Liceum Pedagogiczne — Wągrowiec — 748 pkt.
6. Państw. Koed. Gimnazjum Kupieckie — Chojnice — 685 pkt.
7. Państwowe Liceum i Gimnazjum — Chodzież — 658 pkt.
8. Państwowe Liceum Pedagogiczne — Wejherowo — 648 pkt.
9. Państw. Liceum i Gimnazjum im. J. Kasprowicz — Inowrocław — 644 pkt.
10. Państwowe Liceum i Gimnazjum — Starogard — 603 pkt.
11. Państwowa Szkoła Budowy Maszyn — Grudziądz — 601 pkt.
12. Państwowe Liceum i Gimnazjum im. J. Wybickiego — Kościerzyna — 598 pkt.
13. Państwowe Liceum i Gimnazjum — Świecie — 598 pkt.
14. I Państw. Liceum i Gimnazjum im. M. Kopernika Filia — Toruń — 565 pkt.
15. Państwowe Liceum i Gimnazjum im. Kr. Kaz. Jagiellończyka — Chełmno — 558 pkt.
16. Państwowe Liceum i Gimnazjum — Trzemeszno — 543 pkt.
17. Państw. Liceum i Gimnazjum im. Ks. Bisk. Wład. Bandurskiego — Nowe Miasto Lub. — 532 pkt.
18. Państwowe Liceum Budowlane — Toruń — 528 pkt.
19. Koedukacyjne Liceum Handlowe Izby Przemysłowo-Handl. — Gdynia — 509 pkt.
20. Pryw. Liceum i Gimnazjum Stolicy Biskupiej — Pelplin — 506 pkt.
21. Państwowe Liceum Pedagogiczne — Grudziądz — 501 pkt.
22. Państw. Koed. Szkoła Handlowa — Włocławek — 497 pkt.
23. II Państw. Liceum i Gimnazjum im. Króla J. III Sobieskiego — Grudziądz — 497 pkt.
24. Miejska Szkoła Przemysłowo-Handlowa — Inowrocław — 496 pkt.

25. Państwowe Liceum Rolnicze — Bydgoszcz — 481 pkt.
26. Pryw. Liceum i Gimn. Tow. Szkoły Średniej — Gdynia — 468 pkt.
27. Miejskie Gimn. Koedukacyjne im. H. Sienkiewicza — Kartuzy — 444 pkt.
28. Państwowe Liceum Handlowe — Toruń — 436 pkt.
29. Państw. Liceum i Gimnazjum im. R. Traugutta — Lipno — 430 pkt.
30. Państw. Liceum i Gimnazjum im. Bolesł. Krzywoustego — Nakło — 410 pkt.
31. Pryw. Liceum i Gimnazjum Tow. Salezjańskiego — Aleksandrów — 410 pkt.
32. Miejskie Koed. Gimnazjum Kupieckie — Bydgoszcz — 402 pkt.
33. Państw. Średnia Szkoła Hodowlano-Rolnicza — Grudziądz — 396 pkt.
34. II Państw. Lic. i Gimn. im. Marsz. E. Śmigłego-Rydza — Bydgoszcz — 388 pkt.
35. Miejskie Liceum i Gimnazjum im. M. Kopernika — Bydgoszcz — 375 pkt.
36. Państwowe Liceum i Gimnazjum — Wąbrzeźno — 355 pkt.
37. I Państw. Liceum i Gimnazjum im. M. Kopernika — Toruń — 353 pkt.
38. I Państw. Liceum i Gimnazjum im. Kr. B. Chrobrego — Grudziądz — 333 pkt.
39. Państwowa Szkoła Przemysłowa — Bydgoszcz — 330 pkt.
40. I Państw. Liceum i Gimn. im. Marsz. J. Piłsudskiego — Bydgoszcz — 324 pkt.
41. Państwowe Gimnazjum Elektryczne — Bydgoszcz — 324 pkt.
42. Pryw. Gimnazjum Koed. Kupieckie — Brodnica — 314 pkt.
43. Pryw. Liceum i Gimnazjum Tow. Słowa Bożego — Górna Grupa — 302 pkt.
44. Miejskie Gimn. Koedukacyjne — Chełmża — 389 pkt.
45. Koed. Gimnazjum Kupieckie Izby Przem.-Handl. — Toruń — 281 pkt.
46. Koed. Liceum Handlowe Izby Przem.-Handl. — Bydgoszcz — 253 pkt.
47. Państwowe Gimnazjum Mechaniczne — Włocławek — 251 pkt.
48. Miejskie Gimn. Koedukacyjne — Gniew — 238 pkt.
49. Państw. Liceum i Gimnazjum im. Kr. J. Sobieskiego — Wejherowo — 219 pkt.

Kurator Okręgu Szkolnego:

(—) Dr Antoni Ryńiewicz.

220.

Komunikat w sprawie tablic propagandowych z higieny.

Podaje się do wiadomości Inspektoratów Szkolnych, że zalecona dla szkół tablica propa-

gandowa p. t. „Higiena w domu i w szkole“ (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 8 z dnia 10-go sierpnia 1938 r. poz. 259) jest do nabycia w Sekretariacie Państwowej Szkoły Higieny (Warszawa, ul. Chocimska 24) i może być wysyłana na zamówienia poszczególnych szkół, lub jako zamówienia zbiorowe, za pośrednictwem Inspektoratów Szkolnych. Cena tablicy zł 2,50. (Nr O — 33245/38).

221.

Komunikat w sprawie Kursu Alkoholologii.

Z inicjatywy Departamentu Służby Zdrowia Min. Opieki Społecznej Państw. Szkoła Higieny w porozumieniu z Towarzystwem „Trzeźwość“ organizuje w dniach od 12 do 17 grudnia r. b. XIII Kurs Alkoholologii p. t. „Alkoholizm i jego zwalczanie“.

Program kursu obejmuje następujące zagadnienia: rola i znaczenie napojów alkoholowych w gospodarstwie narodowym; wpływ alkoholu na organizm ludzki, na charakter, stosunki społeczne i zdrowotność publiczną; systemy walki z alkoholizmem oraz zagadnienie alkoholizmu na terenie międzynarodowym.

Wykłady odbywać się będą codziennie w godzinach 9—13 i 16—19 w gmachu Państwowej Szkoły Higieny. Kurs jest bezpłatny, wpisowe wynosi 4 zł.

Dla pewnej liczby słuchaczy Departament Służby Zdrowia Min. Op. Społ. przeznaczył stypendia w wysokości 50 zł.

Podanie o stypendium składać należy przez właściwe Inspektoraty Szkolne do dnia 3 grudnia r. b. włącznie. Do podania dołączyć należy krótki życiorys z wymiennieniem dotychczasowej działalności społecznej.

Kandydaci zostaną zawiadomieni o przyjęciu na kurs i przyznaniu stypendium przed dniem 10 grudnia r. b.

Wszelkich wyjaśnień udziela oraz przyjmuje zgłoszenia Sekretariat Państwowej Szkoły Higieny, Warszawa, Chocimska 24. (Nr O — 33245/38).

222.

Konkursy na stanowiska kierowników szkół.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego ogłasza niniejszym konkurs na stanowiska kierowników następujących publicznych szkół powszechnych:

- 1) szkoły stopnia II w Bachorcach, pow. inowrocławski,
- 2) szkoły stopnia II w Murzynie, pow. inowrocławski,
- 3) szkoły stopnia II w Opokach, pow. inowrocławski,
- 4) szkoły stopnia II w Suchatówce, pow. inowrocławski,

- 5) szkoły stopnia II w Rojewie, pow. inowrocławski.

Podania należyte udokumentowane należy przedkładać Kuratorium w drodze służbowej, w ciągu 4 tygodni od dnia ukazania się niniejszego numeru Dziennika Urzędowego.

(Nr BP — 29181/38).

223.

Ruch służbowy.

Mianowania:

Pan Kurator Okręgu Szkolnego Pomorskiego mianował z dniem 1 listopada 1938 r. p. Jana

Rutkowskiego, starszego rejestratora i p. o. kierownika kancelarii — kierownikiem kancelarii Kuratorium O. S. Pom. w Toruniu.
(Nr BP — 34031/38).

Przeniesienia:

Nazwisko i imię	Charakter służb.	Przeniesieni z dniem 1 listopada 1938 r.	
		skąd	dokąd
Dolecki Alojzy	naucz.	publ. szk. powsz. III st. nr 7 w Gdyni	p. s. p. III st. nr 1 w Inowrocławiu
Konarzewski Maria	"	p. s. p. II st. w Radominie pow. rypiński	p. s. p. II st. w Rakutowie, powiatu włocławskiego
Kwiatkowski Melchior	"	p. s. p. w Miradowie pow. starogardzkiego	p. s. p. I st. w Dąbrowce Królewskiej, pow. grudziądzkiego
Rędmier Wiktor	"	p. s. p. III st. w Górznie, pow. brodnickiego	p. s. p. III st. nr 1 w Wejherowie
Soiński Marian	"	p. s. p. III st. nr 1 w Inowrocławiu	p. s. p. III st. nr 1 w Gdyni
Wandycz Wiktor	"	Państwowe Liceum Pedagogiczne w Wejherowie	Państwowe Liceum Pedagogiczne w Inowrocławiu
Wójcikiewiczowa Zofia	"	p. s. p. III st. im. Kochanowskiego w Bydgoszczy	p. s. p. III st. im. Kr. Jadwigi w Bydgoszczy

Przeniesienia w stan spoczynku:

Pan Kurator Okręgu Szkolnego Pomorskiego przeniósł w stan spoczynku:

1) P. Janinę Gedroyciową, naucz. p. s. p. w Gdyni z dniem 30 listopada 1938 r. (Nr BP — 33568/38).

2) P. Jana Kernsteina, kierownika p. s. p. w Karbowie, pow. brodnickiego, z dniem 31-go grudnia 1938 r. (Nr BP — 28175/38).

3) P. Mariana Krügera, naucz. p. s. p. w Nowejwsi Chełmińskiej, pow. Chełmno, z dniem 30 listopada 1938 r. (Nr BP — 34403/38).

4) P. Józefa Pudlika, naucz. p. s. p. w Złotowie, pow. szubińskiego, z dniem 30 listopada 1938 r. (Nr BP — 33722/38).

Zmiana na stanowisku Komendantki Okręgu Organizacji Przysposobienia Wojskowego Kobiet do Obrony Kraju i na stanowisku Inspektorki żeńskich hufców licealnych p. do o. k.

W związku z wyjazdem z Torunia p. Starzykowej Walerii funkcję inspektorki żeńskich hufców licealnych p. do o. k. na terenie Okręgu Szkolnego Pomorskiego na rok szkolny 1938/39 objęła z dniem 25 października 1938 r. p. Korniakówna Halina, nowomianowana Komendantka Okr. O. P. W. K.

(Pismo D. O. K. VIII Okr. Urząd W. F. i P. W. z dnia 25 października 1938 r. Nr 255/Kob. 483).

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

224.

Z pobytu Pana Ministra W. R. i O. P. w Toruniu.

Dnia 19 października 1938 r. przybył do Torunia Pan Minister W. R. i O. P. Profesor Dr. Wojciech Świątosławski w towarzystwie pp. Dyr. Departamentu Dr. Michała Pollaka i Naczelnika Wydziału Prezydialnego Dr. Stanisława Stetkiewicza.

Na stacji kolejowej powitali Pana Ministra P. Wojewoda, Minister Raczkiewicz, Kurator Okr. S. Pom., Naczelniczy Wydziałów i Wizytatorzy Szkół. Wieczór spędził Pan Minister w Teatrze Ziemi Pomorskiej na przedstawieniu bardzo interesującej i dobrze granej sztuki Lavery'ego „Rozum i Wiara“.

Dnia następnego o godz. 8.00 rano przybył Pan Minister do Kuratorium. W sali konferencyjnej zebrał się Naczelniczy, Wizytatorzy i Instruktorzy. Kurator przedstawił po krótko rozwój Kuratorium od chwili jego wznowienia, po czym P. Minister stawiał szereg pytań z zakresu szkolnictwa średniego i zawodowego.

O godz. 9.00 zaczęły się obrady Inspektorów Szkół Powszechnych. Rozpoczęły się one wyczerpującym referatem Naczelnika Wydz. I, Dr. Sparczyńskiego. P. Minister przysłuchiwał się uważnie całodziennym obradom, dając wiele wyjaśnień i pouczeń.

Dnia 21-go P. Minister zwiedził szkołę powszechną w Łubiance, powiatu toruńskiego i dwa gimnazja w Chełmnie i zabytki tego miasta. Odjazd P. Ministra nastąpił tego dnia o godz. 15.25. Na dworcu żegnali P. Ministra P. Wojewoda, Kurator, Naczelniczy, Wizytatorzy i wszyscy Inspektorzy Szkolni.

225.

„Straż nad Wisłą“.

Z dniem 1 listopada 1938 r. pomorskie czasopismo ilustrowane „Straż nad Wisłą“ zmieniło swój dotychczasowy charakter i przejęte zostało przez nowy komitet redakcyjny.

Pan Kurator O. S. Pom. Dr Antoni Ryniewicz powołał Komitet Redakcyjny w składzie następującym: redaktor naczelny p. **Kazimierz Krukowski** — Kierownik Oddziału O. P. Kuratorium, zastępca naczelnego redaktora p. dyr. **Zygmunt Chojnicki**, sekretarz redakcji p. mgr **Stanisław Wałęga**.

Członkowie Komitetu:

ks. prałat **A. Ziemiński**, dr **J. Gajek**, mgr **O. Gajkowska**, naczelnik **W. Grzanka**, **R. Leśny**, kpt. **M. Mieczysławski**, dyr. **B. Pawłowicz**, kpt. **J. Rusch**, inż. **W. Szopowski** i mgr **M. Wojnowski**.

Czasopismo pod nowym kierownictwem ma służyć przede wszystkim jako pomoc oświatowa dla tysięcy młodzieży męskiej i żeńskiej, uczęszczającej na kursy przysposobienia oświatowego do obrony narodowej, ma kształcić ich umysły i serca, budzić wiarę w twórcze siły narodu polskiego, ma służyć pomocą w rozmaitych okolicznościach życia, ma wreszcie stanowić miłą lekturę i godziwą rozrywkę dla wszystkich.

Nauczycielstwo pracujące na kursach otrzyma razem ze „Strażą nad Wisłą“ specjalną instrukcję programową i metodyczną (jako dodatek bezpłatny).

Pierwszy numer „Straży nad Wisłą“, który ukazał się już 8 b. m. pod nowym kierownictwem, przynosi na 24 stronach druk bogaty i wszechstronny materiał z szeregiem pięknych ilustracji.

„Straż nad Wisłą“ uwzględniać będzie: artykuły o charakterze społeczno-wychowawczym, historycznym i aktualnym, dział programowy, literacki, regionalny, techniczny, kobiecy, z kraju i zagranicy, kronikę organizacyjną, materiały do zajęć świetlicowych, pieśni, gry i zabawy, rozrywki umysłowe, kącik językowy, kącik czytelników, sport i wychowanie fizyczne oraz humor.

Adres redakcji i administracji:

Toruń, Dom Społeczny, ul. Mickiewicza 2/4, telefon Nr 10-67.

226.

Komunikat w sprawie konkursu L. O. P. P. na opracowanie tematów z dziedziny lotnictwa i obrony przeciwlotniczo-gazowej.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 7 października 1938 r. Nr II W — 7113/38 zezwoliło na zorganizowanie przez szkolne koła L. O. P. P. w szkołach powszechnych, średnich ogólnokształcących i zawodowych w roku szkolnym 1938/39 konkursu na opracowanie tematów z dziedziny lotnictwa i obrony przeciwlotniczo-gazowej.

Regulamin konkursu, organizowanego z okazji XV-lecia L. O. P. P., prześle bezpośrednio szkolnym kołom L. O. P. P. Zarząd Główny.

227.

Komunikat w sprawie wydawnictwa p. t. „Ośrodek doksztalcania dorosłych i młodocianych na wsi“.

Instytut Oświaty Dorosłych w Warszawie wydał ostatnio instrukcję dla samouków wiejskich, którzy ze względów praktyczno-życiowych pragnęliby zdobyć wykształcenie w zakresie szkoły powszechnej III stopnia. Publikacja nosi tytuł: „Ośrodek doksztalcania dorosłych i młodocianych na wsi“, program i metoda pracy w zakresie 5—7 klasy szkoły powszechnej, praca zbiorowa pod redakcją J. E. Baranowskiej, str. 230; skład główny w Instytucie Oświaty Dorosłych, Warszawa, ul. Reja 9, cena 2.50 zł, P. K. O. 2.128. **Treść:** cz. I. — ogólna: 1) Uczestnicy akcji doksztalcania — **F. Popławski**. 2) Organizacja Ośrodka Doksztalcania i 3) Praca nauczyciela i zespołu — **J. E. Baranowska**; cz. II — szczegółowa: 1) Język polski — opracowali **I. Borkowska-Nelkenowa** i **H. Staszewski**. 2) Matematyka — opr. **H. Stattlerówna**. — 3) Historia — opr. **M. Puchalski**. — 4) Geografia — opr. **W. Richling-Kondracka**. — 5) Przyroda — opr. **J. Opieńska-Blauthowa**. (Nr O-34086/38).

228.

Komunikat w sprawie wycieczki do Włoch i na Riwierę.

Stowarzyszenie „Rodzina Urzędnicza“ w Krakowie organizuje wycieczkę do Włoch i na Riwierę w czasie tegorocznych ferii zimowych. Bliższych szczegółów udziela Administracja Stowarzyszenia „Rodzina Urzędnicza“ Kraków, Wielopole 19. (Nr O — 34467/38).

229.

Wykaz dzieł

nabytych przez Okręgową Bibliotekę Pedagogiczną
Kuratorium O. S. Pom. w Toruniu.

Dział Pedagogiczny.

(W języku niemieckim).

Adler A. Individualpsychologie in der Schule. Leipzig 1929. s. 114. 190.
Adler A. Menschenkenntnis. Leipzig 1929. s. 230. 81.
Adler-Furtmüller. Heilen und Bilden. Ein Buch der Erziehungskunst für Ärzten und Pädagogen. München 1928. s. 355. 4121.

Eichhorn A. Verwahrloste Jugend. Die Psychoanalyse in der Fürsorgeerziehung. Leipzig 1925. s. 290. 99.
Albert W. Grundlegung des Gesamtunterrichtes. Wien 1929. s. 453. 4119.
Barth P. Die Geschichte der Erziehung in sozialogischer und geistesgeschichtlicher Beleuchtung. Leipzig 1925. s. 776. 191.
Braune F., Krüger F., Rauch F. Das freie Unterrichtsgespräch. Osterwieck-Harz. 1930. s. 283. 91.
Budde G. Alte und neue Bahnen für die Pädagogik. Leipzig (1912). s. 215. 80.
Bühler Ch. Kindheit und Jugend. Leipzig 1930. s. 308. 214.
Bühler Ch. Das Seelenleben des Jugendlichen. Versuch einer Analyse und Theorie der psychischen Pubertät. Jena 1929. s. 240. 122.
Bühler K. Abriss der geistigen Entwicklung des Kindes. Leipzig 1929. s. 158. 37.
Bühler K. Die Krise der Psychologie. Jena 1929. s. 223. 123.
Burger E., Steiskal Th. Praxis und Theorie der Schulklasse als Arbeits und Lebensgemeinschaft. Wien (1931). s. 244. 198.
Busemann A. Die Sprache der Jugend als Ausdruck der Entwicklungsrhythmik. Jena 1925. s. 98. 203.
Colozza G. A. Psychologie und Pädagogik des Kinderspiels. Altenburg 1900. s. 272. 224.
Copei Fr. Der fruchtbare Moment im Bildungsprozess. Leipzig 1930. s. 134. 103.
Croner E. Die Psyche der weiblichen Jugend. Langesalza 1930. s. 92. 110.
Demoor J. Die anormalen Kinder und ihre erziehliche Behandlung in Haus und Schule. Altenburg 1922. s. 309. 199.
Döring W. O. Psychologie der Schulklasse. Osterwieck-Harz 1930. s. 234. 90.
Döring W. O. Untersuchungen zur Psychologie des Lehrers. Leipzig 1925. s. 223. 217.
Elsenhans Th. Charakterbildung. Leipzig 1920. s. 140. 40.
Die Erziehung und die sexuelle Frage. Ein Lehr und Handbuch der Sexualpädagogik. Berlin (1927). s. 381 + XXX. 74.
Ficker P. Didaktik der neuen Schule. Eine Gesamtdarstellung arbeitsunterrichtlicher Technik. Osterwieck-Harz 1930. s. 292. 95.
Förster Fr. W. Angewandte politische Ethik. Ludwigsborg 1922. s. 180. 88.
Förster Fr. W. Angewandte politische Ethik. Wiesbaden 1924. s. 352. 82.
Freud A. Einführung in die Psychoanalyse für Pädagogen. Stuttgart 1930. s. 106. 270.
Freud S. Das Unbehagen in der Kultur. Wien 1931. s. 136. 730.
Freud S. Vorlesungen zur Einführung in die Psychoanalyse. Leipzig 1926. s. 482. 4124.
Fuchs H. Psychologie der Jugendlichen des Landes. Wittenberg 1928. s. 240. 666.
Furtmüller K. Auf dem Weg zur Schulgemeinde. Wien (1926). s. 36. 207.

- Gaudik H.** Didaktische Präludien. Leipzig 1929. s. 280. 58.
- Goldbeck E.** Die Welt des Knaben. Berlin 1928. s. 152. 292.
- Groos K.** Das Seelenleben des Kindes. Berlin 1923. s. 312. 212.
- Handbuch der Pädagogik. Herausgegeben von **Nohl H.** und **Pallat L. B.** 2—4. Langesalza 1928 — 1929. s. 344, 518, 516. 4111.
- Häfner A.** Der Einfluss der negativen Phase auf soziales Verhalten und literarische Production pubertierender Mädchen. Jena 1926. s. 43. 204.
- Hirsch G.** Die Faulheit. Charakterologische Studien. Halle. 1931. s. 153. 4290.
- Hoffmann H.** Das Problem des Charakteraufbaus. Berlin 1926. s. 123. 4115.
- Hoffmann W.** Die Reifezeit. Grundfragen der Jugendpsychologie und Sozialpädagogik. Leipzig 1926. s. 327. 672.
- Jung C. G.** Analytische Psychologie und Erziehung. Heidelberg (1924). s. 94. 69.
- Kerschensteiner G.** Begriff der Arbeitsschule. Leipzig 1928. s. 250. 269.
- Kerschensteiner G.** Der Begriff der staatsbürgerlichen Erziehung. Leipzig 1929. 31.
- Kerschensteiner G.** Charakterbegriff und Charaktererziehung. Leipzig 1925. s. 305. 48.
- Zwei Knabentagebücher. Herausgegeben von **Bühler Ch.** Jena 1925. s. 961. 75.
- Köhler E.** Entwicklungsgemässer Schaffensunterricht. Wien (1932). s. 236. 4113.
- Köhler E.** Die Persönlichkeit des dreijährigen Kindes. Leipzig 1926. s. 240. 208.
- Koffka K.** Die Grundlagen der psychischen Entwicklung. Eine Einführung in die Kinderpsychologie. Osterwieck-Harz 1921. s. 278. 354.
- Krautter O.** Die Entwicklung des plastischen Gestaltens beim vorschulpflichtigen Kinde. Leipzig 1930. s. 99. 76.
- Kroh O.** Entwicklungspsychologie des Grundschulkindes als Grundlage völkischer Jugenderziehung. Langesalza 1935. s. 437. 535.
- Kroh O.** Psychologie der Oberstufe. Beitrag zur Reform der Bildungsarbeit. Langesalza 1933. s. 356. 536.
- Kruckenberger A.** Die Schulklasse. Leipzig 1926. s. 155. 68.
- Kupky O.** Jugendlichen-Psychologie. Leipzig 1927. s. 122. 104.
- Das Landerziehungsheim. Herausgegeben von **A. Andreesen** Leipzig (1926). s. 124. 4117.
- Lazarsfeld P.** Jugend und Beruf. Kritik und Material. Jena 1931. s. 206. 223.
- Lewin K.** Die psychologische Situation bei Lohn und Strafe. Leipzig 1931. s. 67. 230.
- Liebenberg R.** Berufsberatung. Methode und Technik. Leipzig 1925. s. 234. 97.
- Lipmann O.** Psychische Geschlechtsunterschiede. Ergebnisse der differentiellen Psychologie. B. 1. Leipzig 1924. s. 192. 85.
- Die Lüge in psychologischer, philosophischer, juristischer, pädagogischer, soziologischer, sprach- und literaturwissenschaftlicher und entwicklungsgeschichtlicher Betrachtung. Leipzig 1927. s. 577. 4122.
- Zwei Mädchentagebücher. Herausgegeben von **Ch. Bühler.** Jena 1927. s. 145. 202.
- Meyer-Dinggräfe W.** Der Lehrerstand. Göttingen 1928. s. 200. 178.
- Moog W.** Philosophische und pädagogische Strömungen der Gegenwart in ihrem Zusammenhang. Langesalza 1923. s. 58. 4230.
- Nestele A.** Die Musikalische Produktion im Kindesalter. Leipzig 1930. s. 198. 478.
- Neimann Th.** Berufsberatung. Wien 1924. s. 88. 255.
- Neimann Th.** Das Schuljahr in Elternabenden. Wien 1922. s. 64. 254.
- Oldendorf P.** Von deutscher Philosophie des Lebens. Langesalza 1916. s. 36. 815.
- Oelsner A.** Der vierjährige Lateinunterricht. Frankfurt 1931. s. 51. 4336.
- Petersen P.** Die neueuropäische Erziehungsbewegung. Weimar 1926. s. 137. 229.
- Pfister O.** Die Psychanalyse im Dienste der Erziehung. Leipzig 1929. s. 159. 79.
- Politik und Pädagogik im Ausland. Leipzig 1931. s. 192. 771.
- Politische Propädeutik als Erziehungsfaktor. Leipzig 1930. s. 190. 100.
- Die Reichsschulkonferenz in ihren Ergebnissen. Leipzig (b. r.). s. 226. 4116.
- Die Reifejahre. Untersuchungen zu ihrer Psychologie und Pädagogik von **O. Tumlriz B.** 1—2. Leipzig 1924—1927. s. 176, 124. 180.
- Saupe E.** Einführung in die neuere Psychologie. Osterwieck-Harz 1931. s. 453. 220.
- Schlechfweg W.** Die Frage im arbeitsbetonten Unterricht. Lehrerfrage und Schülerfrage. Osterwieck-Harz 1929. s. 165. 94.
- Schlemmer H.** Das Gemeinschaftsleben der Jugend und die Schule. Leipzig 1926. s. 79. 656.
- Schneider F.** Erzieher und Lehrer. Paderborn 1928. s. 240. 179.
- Schoenichen W.** Methodik und Technik des naturgeschichtlichen Unterrichts. Leipzig 1926. s. 408. 4108.
- Schröder H.** Soziologie der Volksschulklasse. Halle 1928. s. 215. 766.
- Die neuen Schulen in Deutschland. Langesalza (1924). s. 200. 197.
- Die Schulgemeinde. Gedanken über ihr Wesen und Anregungen zu ihrem Aufbau. Leipzig 1921. s. 395. 78.
- Die Schulklasse, eine Lebens und Arbeitsgemeinschaft. Wien (1926). s. 38. 196.
- Seidemann W.** Die allgemeine Psychologie der Gegenwart und ihre pädagogische Bedeutung. Leipzig 1920. s. 294. 179.
- Spranger E.** Kultur und Erziehung. Gesammelte pädagogische Aufsätze. Leipzig 1928. s. 290. 658.
- Spranger E.** Lebensformen. Geisteswissenschaftliche Psychologie und Ethik der Persönlichkeit. Halle 1927, 1930. s. 450. 4109, 4112.
- Spranger E.** Psychologie des Jugendalters. Leipzig 84.

- zig 1929, s. 364.
- Stapel W.** Volksbürgerliche Erziehung. Versuch einer volksskonservativen Erziehungslehre. Hamburg (1928). s. 189.
- Steinhaus M.** Helen Parkhurst Dalton-Plan und seine Verwendung in England. Langesalza 1925. s. 80.
- Stern W.** Anfänge der Reifezeit. Ein Knabentagebuch in psychologischer Bearbeitung. Leipzig 1929. s. 125.
- Thorndike Ed.** Psychologie der Erziehung. Jena 1930. s. 380.
- Tumlirz O.** Pädagogische Psychologie. Leipzig 1930. s. 364.
- Tumlirz O.** Die seelischen Unterschiede zwischen den Geschlechtern in der Reifezeit und ihre Bedeutung für den gemeinsamen Unterricht. Langesalza 1927. s. 182.
- Europäische Unterrichtsreformen seit dem Weltkriege. Leipzig 1924. s. 96.
- Večerka L.** Das soziale Verhalten von Mädchen während der Reifezeit. Jena 1926. s. 74.
- Vierkandt A.** Familie, Volk und Staat in ihrem gesellschaftlichen Lebensvorgängen. Eine Einführung in die Gesellschaftslehre. Stuttgart 1936. s. 150.
- Vierkandt A.** Gesellschaftslehre. Stuttgart 1928. s. 484.
- Vowinkel E.** Pädagogische Typenlehre. München 1923. s. 277.
- Vowinkel E.** Psychologie der Pädagogik. Berlin 1921. s. 166.
- Wagner J.** Einführung in die neue Pädagogik als Wissenschaft. Leipzig (1926). s. 245.
- Watson J. B.** Der Behaviorismus. Stuttgart 1930. s. 398.
- Weigel W.** Vom Werterreich der Jugendlichen. Leipzig 1926. s. 214.
- Wyneken G.** Schule und Jugendkultur. Jena 1928. s. 181.
- Zeidler Kurt.** Die Wiederentdeckung der Grenze. Jena 1926. s. 101.
- Zeiningen K.** Magische Geisteshaltung im Kindesalter und ihre Bedeutung für die religiöse Entwicklung. Leipzig 1929. s. 155.
- Ziehen Th.** Das Seelenleben der Jugendlichen. Langesalza 1927. s. 110.
- Zullinger H.** Psychanalytische Erfahrungen aus der Volksschulpraxis. Leipzig (1921). s. 146.
- (w języku francuskim).
- Ab Der Halden.** Morale. Instruction civique, droit privé, économie politique. Paris 1928. s. 408.
- L'adolescence.** Compte rendu du Congrès de décembre 1930. Paris (1930). s. 349.
- Aulard A.** Éléments d'instruction civique. Paris 1909. s. 57.
- Autin Al.** Autorité et discipline. Paris 1920. s. 136.
- Baudouin Ch., Lestchinsky A.** La discipline intérieure. Paris 1924. s. 165.
767. **gaudouin Ch., Lestchinsky A.** Etudes de psychanalyse. Neuchatel (1922). s. 288. 116.
101. **Baudouin Ch., Lestchinsky A.** Psychologie de la suggestion et de l'autosuggestion. Neuchatel (b. r.). s. 385. 86.
227. **Baudouin Ch., Lestchinsky A.** Qu'est-ce que la suggestion? Exposé historique et critique. Neuchatel (b. r.). s. 143. 38.
119. **Bernard P.** Comment on devient un éducateur à travers la vie scolaire. Paris 1929. s. 382. 260.
177. **Le Bon G.** Psychologie de l'éducation. Paris 1927. s. 342. 247.
689. **Claparède Ed.** Comment diagnostiquer les aptitudes chez les écoliers. Paris 1929. s. 299. 157.
755. **Decroly O., Buyse R.** La pratique des test mentaux. (Paris) 1928. s. 402. 71.
213. **Demoor J., Jonckheere T.** La science de l'éducation. Paris 1925. s. 448. 221.
204. **Deschamps J.** L'auto-éducation à l'école. Bruxelles 1924. s. 141. 246.
769. **Descœudres A.** Ce que pensent les enfants. T. 1—3, Paris 1924. s. 115, 245, 167. 266.
4110. **Descœudres A.** Le développement de l'enfant de deux à sept ans. Neuchatel (b. r.). s. 327. 238.
591. **Dewey J., Dewey E.** Les écoles de demain. Paris (1930). s. 284. 248.
201. **Dugas L.** Les grandes timides. Paris 1922. s. 191. 42.
710. **Durkheim E.** Éducation et sociologie. Paris 1926. s. 158. 239.
232. **L'éducation et la solidarité.** Neuchatel (b. r.). s. 229. 45.
228. **Evard M.** L'adolescente. Essai de psychologie expérimentale. Neuchatel (1914). s. 214. 115.
67. **Ferrière Ad.** L'autonomie des écoliers. Neuchatel (b. r.). s. 292. 43.
215. **Ferrière Ad.** L'école active. Genève 1930. s. 210. 468.
77. **Ferrière Ad.** La pratique de l'école active. Genève 1929. s. 179. 467.
289. **Ferrière Ad.** Le progrès spirituel. Genève 1927. s. 363. 708.
240. **Godin P.** Manuel d'anthropologie pédagogique basée sur l'anatomo-physiologie de la croissance méthode auxologique. Neuchatel (1919). s. 41. 120.
77. **Heymans G.** La psychologie des femmes. Paris 1925. s. 315. 102.
289. **Huguenin E.** La coéducation des sexes. Neuchatel (b. r.). s. 154. 258.
240. **Miraton, Farge.** L'éducation morale et civique par la suggestion artistique et littéraire. Paris (1923). s. 151. 282.
41. **Queyrat Fr.** L'emulation et son rôle dans l'éducation. Paris 1919. s. 163. 39.
834. **Parisot E., Martin E.** Les postulats de la pédagogie. Paris 1911. s. 188. 261.
242. **Paulhan Fr.** Analystes et esprits synthétiques. Paris 1928. s. 196. 46.
264. **Paulhan Fr.** Les caractères. Paris 1922. s. 247. 92.
216. **Paulhan Fr.** Les transformations sociales des sentiments. Paris 1920. s. 288. 249.
70. **Payot J.** Le travail intellectuel et la volonté. Paris 1925. s. 272. 70.

- Périé R.* La petite école du citoyen. Paris (1925). s. 181.
- Piaget J.* La causalité physique chez l'enfant. (Paris) 1927. s. 347.
- Piaget J.* Le jugement et le raisonnement chez l'enfant. Neuchatel (1924). s. 341.
- Piaget J.* Le langage et la pensée chez l'enfant. Neuchatel (1933). s. 315.
- Piaget J.* La représentation du monde chez l'enfant. Paris 1929. s. 424.
- Piéron H.* Le développement mental et l'intelligence. Paris 1929. s. 95.
- Pinloche A.* La nouvelle pédagogie des langues vivantes. Paris 1927. s. 86.
- Remy M.* Un essai d'enseignement sur mesure. Paris 1926. s. 270.
- Ribot Th.* La psychologie des sentiments. Paris 1930. s. 453.
- Séguin Ed.* L'éducation physiologique. Paris (1931). s. 258.
- Simon Th.* Pédagogie expérimentale. Paris 1930. s. 275.
- Souriau P.* L'entraînement au courage. Paris 1926. s. 156.
- Vinson P.* Instruction civique, droit usuel, économie politique. Paris (1922). s. 223.
- Wallon H.* L'enfant turbulent. Étude sur les retards et les anomalies du développement moteur et mental. Paris 1925. s. 653.
- Wilbois J.* Le chef d'entreprise, sa fonction et sa personne. Paris 1926. s. 148.

(w języku angielskim).

- Adams J.* The evolution of educational theory. London 1928. s. 410.
- Almack J. C.* Education for citizenship. Boston (b. r.). s. 287.
- Craddock E.* The class-room republic. London 1920. s. 20.
- Dewey E.* The Dalton laboratory plan. London 1924. s. 180.
- Drever J.* An introduction to the psychology of education. London 1925. s. 227.
- Findlay J. J.* The foundations of education. London 1928. s. 274.
- Green G.* The daydream. A study in development. London 1923. s. 302.
- Green G.* The mind in action a study of human interest. London 1923. s. 168.
- Lynch A. J.* Individual work and the Dalton plan. London 1925. s. 264.
- Mac Cunn J.* The making of character. Cambridge 1921. s. 262.
- Mac Dougall W.* An introduction to social psychology. London (1925). s. 455.
- Mac Dougall W.* Character and the conduct of life. London (1928). s. 287.
- Mac Dougall W.* The group mind. Cambridge 1927. s. 304.
- Pechstein L. A., Mac Gregor L.* Psychology of the juniorhigh school pupil. Boston (1924). s. 280.

- Roman Fr. W.* The new education in Europe. London 1930. s. 438. 195.
- Russel B.* On education especially in early childhood. London (1926). s. 254. 610.
- Tansley A. G.* The new psychology and its relation to life. London (1925). s. 316. 87
- Wantson J. B.* Psychological care of infant and child. London (1929). s. 159. 47.

230.

Oceny i streszczenia.

Mieczysław Żywczyński: Papiestwo i Papieże Średniowiecza. „Wielka Biblioteka Historyczna” Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych Lwów 1938. Str. 101 + 2 nlb., 7 ilustracji. Cena zł. 1.80.

Praca dra Żywczyńskiego omawia dzieje papiestwa i papieży od czasów Leona Wielkiego do „niewoli awiniońskiej”. Autor uwzględnia w równej mierze tło powszechnodziejowe, jak i indywidualności wybitniejszych papieży, poświęcając szczególną uwagę takim postaciom, jak Grzegorz VII, Innocenty III czy Bonifacy VIII. Bardzo wyczerpująco przedstawione są stosunki Stolicy Apostolskiej z Polską.

Książka napisana barwnie i zajmująco zaopatrzona jest w szereg ciekawych ilustracji, tablice chronologiczne oraz wykaz literatury przedmiotu w języku polskim.

Maraian Henryk Serejski: Narodziny średniowiecznej Europy. „Wielka Biblioteka Historyczna”. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 116 + 2 nlb., 21 ilustracji. Cena zł 2,—.

Praca dra Serejskiego omawia dzieje Europy Zachodniej w okresie od upadku cesarstwa rzymskiego do połowy w. IX.

W 10 rozdziałach przedstawia autor rozkład dawnego imperium oraz długotrwały proces kształtowania się na jego gruzach nowych państw i narodów, aby zakończyć swoje wywody wnikliwą charakterystyką nowej kultury średniowiecznej Europy.

Wykład autora jest wyczerpujący i ciekawy, styl prosty i jasny.

Książkę zdobi szereg pięknych reprodukcji pomników sztuki i architektury z okresu wczesnego średniowiecza.

Tadeusz Manteuffel: Feodalizm. „Wielka Biblioteka Historyczna”. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 48 + 2 nlb., 12 ilustracji. Cena zł 0,90.

W czterech rozdziałach przedstawia autor powstanie, rozwój oraz upadek feodalizmu na Zachodzie, uwzględniając zarówno ustrojową jak i obyczajową stronę zagadnienia. Rozdział I omawia początki feudalizmu w związku z rozkładem imperium Karola Wielkiego i rozprężenie administracji państwowej, rozdział II — organizację feodalną i prawo feodalne, rozdział

III — życie społeczne i gospodarcze w ramach ustroju feodalnego, rozdział IV — istotny zasięg feudalizmu w Europie średniowiecznej oraz niewłaściwość szafowania tym terminem dla określenia zbliżonych, ale w istocie swojej odmiennych, systemów społeczno-gospodarczych istniejących w innych epokach historycznych.

Całość pracy stanowi sumienne i wyczerpujące opracowanie zagadnienia oparte na najnowszej literaturze naukowej oraz własnych badaniach źródłowych autora.

Delfina Gayówna. Podręcznik do nauki o przyrodzie żywej dla kl. VI szkoły powszechnej. Wydanie II. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 152 + 2 nlb. Cena wraz ze znaczkiem na T. P. B.

S. P. zł 1.20.

Pod względem formy jest to zupełnie nowa książka. W pierwszym wydaniu przyroda żywa ukazała się wraz z przyrodą martwą napisaną przez Wł. Żłobickiego i K. Adwentowskiego. To tylko mechaniczne połączenie tematów okazało się jednak niepraktyczne, więc w drugim wydaniu podręcznik ten został rozbity na dwie oddzielne książki. Pod względem treści przyroda żywa pozostała bez zmiany. A więc podręcznik ten i w nowym wydaniu wyróżnia się charakterystyczną dla autorki jasnością formy, ścisłością i rzeczowością tej treści, zajmującym podejściem do tematu oraz świetnie obmyślanymi uwagami i pytaniami dla ucznia, które zmuszają go do czynienia bezpośrednich obserwacji i wysnuwania wniosków. Dział ilustracyjny uległ nieznacznym zmianom, jest on bardzo starannie dobrany i rysunki oraz zdjęcia fotograficzne odznaczają się wyrazistością.

Józef Zaremba i Jerzy Ostrowski: Pięknie być człowiekiem. Czytanka dla szóstej klasy szkół powszechnych III stopnia. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 264. Cena zł 1.90.

Książka ta podobnie jak poprzednie podręczniki tychże autorów wyróżnia się bogactwem tematów oraz wysokim poziomem literackim poszczególnych czytanek. Czytanki zaczerpnięte z dzieł autorów klasycznych i współczesnych nawiązują do bezpośrednich zainteresowań młodzieży.

Najważniejszą zaletą książki jest jej wartość wychowawcza. Autorowie starali się pokazać człowieka walczącego o nową lepszą rzeczywistość. Element bohaterstwa, wiary we własne siły to podstawowe założenie książki, która bez moralizowania pragnie wychować czytelnika o określonej postawie duchowej wobec świata.

Zygmunt Chwiałkowski i Wacław Schayer: Arytmetyka z geometrią dla IV klasy szkoły powszechnej I stopnia. Kurs C. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 144. Cena zł 1.—.

Podręcznik ten oraz inne podręczniki tychże autorów dla szkół niżej zorganizowanych ze szczególną starannością rozwiązują zagadnienia pracy z kilkoma rocz-

nikami, godząc praktyczne wymagania pracy nauczycielskiej z metodami wskazanymi przez program.

Podręcznik wyróżnia się wielką liczbą ćwiczeń, których znaczna część nadaje się na zajęcia ciche.

Umożliwia to nauczycielowi przeznaczenie na zajęcia ciche innego materiału dla uczniów słabszych i innego dla lepszych.

Materiał dla starszych roczników umieszczono w podręczniku w takich miejscach, w których pierwszy rocznik opracowuje na zajęciach cichych tematy gruntownie już znane starszym rocznikom. Ćwiczenia i zadania dla starszych roczników są powiązane z tematami, które jednocześnie przerabia pierwszy rocznik.

Materiał powtarzający się w kilku kursach ujęty jest w każdym z nich inaczej; zasady i reguły są identyczne we wszystkich kursach, natomiast środki pogładowe, tematy zadań, oraz dobór i układ ćwiczeń są w każdym kursie inne, dzięki czemu ten sam materiał matematyczny budzi zainteresowanie dzieci pomimo kilkakrotnego przerabiania.

Zygmunt Chwiałkowski i Wacław Schayer: Arytmetyka z geometrią dla VI klasy szkoły powszechnej III stopnia. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 144. Cena zł 1.50.

Stosowany w szkolnictwie już od paru lat podręcznik został w b. r. opracowany na nowo.

W podręczniku położono szczególny nacisk na utrwalenie sprawności rachunkowej w zakresie działań na liczbach ułamkowych i dziesiętnych dokładnych i przybliżonych, oraz na umiejętność stosowania rachunku do zagadnień praktycznych.

W tym celu wprowadzono wiele zadań kalkulatorycznych z dziedziny handlu, rolnictwa, techniki, rzemiosła i t. p.

Tendencja wychowawcza podręcznika zaznacza się zwłaszcza w zadaniach związanych z obroną Państwa, życiem kulturalnym i gospodarczym.

Liczne zawarte w zadaniach obrazy życia regionalnego pogłębiają znajomość kraju i budzą zainteresowanie życiem różnych dzielnic Polski.

Zygmunt Chwiałkowski i Wacław Schayer: Arytmetyka z geometrią dla piątej klasy szkół powszechnych III i II stopnia. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 176. Cena zł 1.60.

Nowy podręcznik opracowany w roku bieżącym jest wynikiem wieloletnich doświadczeń i zastosowania najnowszych wskazań dydaktycznych i wychowawczych władz szkolnych.

Ze względu na przystosowanie podręcznika do nauki również w szkołach II stopnia, wyodrębniono przy pomocy specjalnych oznaczeń materiał, który w szkołach tych należy pominąć.

Cechą charakterystyczną podręcznika jest nowe ujęcie numeracji, nauki o skali i planie oraz ułamków, w których to działach wprowadzono liczne i oryginalne ilustracje.

Podręcznik zawiera wiele ciekawych tematów i przykładów zastosowań wiadomości z arytmetyki i ge-

ometrii do różnych dziedzin techniki, wojskowości, handlu i t. p.

Korelacja z innymi przedmiotami przeprowadzona jest w podręczniku konsekwentnie, tak jednak, że nigdy nie zaciemnia treści rachunkowej zagadnień i nie jest sztuczna. Ilościowe ujęcie zagadnień opracowanych w ramach innych przedmiotów, n. p. przyrody, geografii, zajęć praktycznych rzuca nowe światło na te zagadnienia i wzmacnia zainteresowanie nimi a jednocześnie pogłębia sprawność rachunkową.

Maria Froelichowa i Jadwiga Ledóchowska. Podręcznik do ćwiczeń w pisaniu dla kl. V szkoły powszechnej. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 80. Cena wraz ze znaczkiem na T. P. B. P. S. P. zł 0.60.

Nauka ortografii jest jedynym z najtrudniejszych działów w nauczaniu języka polskiego. Pochłania ona wiele wysiłku zarówno ucznia jak i nauczyciela w ciągu wielu lat pracy szkolnej.

Mimo wszystko jednak jesteśmy świadkami zjawiska, że uczniowie kończąc szkołę powszechną nie wynoszą odpowiedniego opanowania ortografii — piszą z błędami, często bardzo rażącymi.

Zastanawiając się nad przyczyną tego zjawiska musimy dojść do przekonania, że gdzieś tkwi błąd i niewątpliwie doszukać się go należy w metodzie pracy.

Opanowanie olbrzymiego materiału, utrwalenie go i zmechanizowanie jest trudem wielkim, droga więc, jaką do tego dojść chcemy, musi być jak najbardziej przemyślana, skrócona i uproszczona.

Tę nową drogę w nauczaniu ortografii wskazuje podręcznik do ćwiczeń w pisaniu dla kl. V M. Froelichowej i J. Ledóchowskiej.

Najistotniejszą cechą tej metody jest uproszczenie skomplikowanej nauki ortografii przez zredukowanie materiału pamięciowego. Dotyczy to w szczególności wyrazów z ó, rz, h, en, em, on, om, oraz j, które to wyrazy są najtrudniejszą częścią ortografii.

Tu autorki stanęły na stanowisku, że wyrazy z u, ż, ch, e, a, i należy traktować jako zasadę i o tym uczeń musi wiedzieć, wyrazy zaś z o, rz, h, en, em, on, om, j, jako odchylenie od niej.

Wychodząc z tego założenia dają w swym podręczniku tylko ćwiczenia z wyrazami z ó, rz, h, en, em, on, om, j.

W myśl tego zredagowane są również zasady ortograficzne, podane przy końcu każdego działu.

Następnie podręcznik zawiera typy ćwiczeń, prowadzące do usamodzielnienia ucznia w pracy, co jest dziś ważnym zagadnieniem w nauczaniu.

Wreszcie autorki dają na końcu podręcznika słowniczek, który znaczne usługi oddaje uczniowi i nauczycielowi.

Ponieważ słownik ortograficzny jest dziś tak ważną pomocą naukową nie tylko ucznia ale i każdego piszącego człowieka, należy ucznia wdroić do sprawnego posługiwania się nim przez odpowiednio częste używanie go.

Nauczycielowi słowniczek ten oddaje obraz przeobrażonego w tej klasie materiału.

W podręczniku naogół nie ma ćwiczeń z oddzielnymi wyrazami. Ponieważ na tym poziomie uczeń operuje przede wszystkim zdaniami, obrazy więc wyrazowe występują w pewnych grupach.

Do dać przy tym należy, że teksty do ćwiczeń są zajmujące i estetyczne.

Zygmunt Chwiałkowski i Wacław Schayer: Rachunki dla trzeciej klasy szkoły powszechnej III i II stopnia. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 128. Cena zł 0.90.

Podręcznik został opracowany w roku bieżącym, dzięki czemu uwzględniono w nim doświadczenia z lat ubiegłych i najnowsze wymagania dydaktyczne. Podobnie jak w poprzednich podręcznikach każda strona stanowi metodyczną całość. Szczegółowo opracowany spis treści daje nauczycielowi rozwinięcie metodyczne programu.

Duży nacisk położono na ugruntowanie umiejętności mnożenia i dzielenia w zakresie pełnej tabeli.

Rachunek pamięciowy opracowany jest w sposób budzący zainteresowanie samym procesem wykonania działań, stanowi on przy tym przygotowanie do prowadzenia rachunku piśmiennego.

Rachunek piśmienny opracowany jest przy pomocy pomysłów konkretnych i licznych odpowiednio dobranych ćwiczeń, dzięki czemu uczeń zdobywa w kl. III trwałe podstawy piśmiennego rachunku, co znacz nie ułatwia pracę w następnych klasach.

Maria Wyszacka: Z naszej przeszłości i teraźniejszości. Podręcznik dla klasy VI szkoły powszechnej II stopnia. Kurs A. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 136 + 2 mapy. Cena wraz ze znaczkiem na T. P. B. S. P. zł 1.30.

Podręcznik nie tylko, że jest ściśle dostosowany do programu, ale starannie uwypukla ważniejsze punkty programowe, łączy poszczególne fragmenty dziejowe, dając uczniowi obraz całości bez przeładowania szczegółami. Materiał nauczania dobrany jest pod kątem wychowawczym, naświetla momenty wysiłku indywidualnego i zbiorowego, wywołuje poczucie wartości naszego dorobku i w ten sposób przyczynia się do wytworzenia w świadomości ucznia pozytywnego stosunku do naszej państwowości i do jej budowniczych.

Autorka dużo wysiłku włożyła aby podręcznik uczynić zajmującym, prostym i łatwym.

Na końcu każdego rozdziału została podana rubryka p. t. „praca ucznia”. Znajdują się tu wskazówki dla ucznia, czego ma w rozdziale szukać, na co zwrócić uwagę, jak wiązać treść danego rozdziału z poprzednimi, duży więc jest położony nacisk na samokształcenie.

Liczne ilustracje trafnie i starannie dobrane podnoszą wartość dydaktyczną książki. W książce podane też są wszystkie potrzebne mapki.

Antoni Kudławiec: Geografia Europy. Podręcznik dla klasy II gimnazjalnej. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów. 1938. Str. 217 + 2 tablice. Cena zł 2.10.

Podręcznik „Geografia Europy” na II klasę gimnazjalną składa się z dwóch części: ogólnej, przedsta-

wiającej położenie, rzeźbę, klimat, sieć wodną, stosunki ludnościowe i polityczne, oraz z części regionalnej opisującej poszczególne państwa. Na pierwszy plan w opisie wysuwają się państwa sąsiadujące z Polską oraz państwa o dużym znaczeniu gospodarczym i politycznym. Uwydatnione są najbardziej charakterystyczne cechy geograficzne, odróżniające jedne państwa od drugich.

Podręcznik jest przejrzysty, przystosowany do możliwości i zainteresowań młodzieży. Mimo zwięzłości podaje obszerny i aktualny materiał, uwzględniając ostatnie zmiany polityczne i gospodarcze Europy. Zagadnienia antropologiczne a zwłaszcza gospodarcze potraktowane są przy poszczególnych państwach obszernie, podkreślony jest wpływ warunków przyrodzonych na stosunki ludzkie.

Autor zestawia i porównywuje przy każdej sposobności zjawiska i stosunki poszczególnych państw z analogicznymi w Polsce, przedstawia warunki, w jakich żyje ludność polska na obczyźnie, pogłębiając i utrwalając wiadomości o Polsce i Polakach poza granicami.

Liczne ćwiczenia i umiejętnie opracowane pytania, umieszczone na wstępie do każdego rozdziału, zmuszają ucznia do samodzielnej pracy i ułatwiają prowadzenie lekcji nauczycielowi. 60 dużych, ładnie wykonanych mapek, blokdiagramów, wykresów jest uzupełnieniem tekstu i obrazuje plastycznie stosunki gospodarcze, ludnościowe, i fizjograficzne Europy. Do każdego prawie państwa dołączona jest mapa gospodarcza. Przeszło sto oryginalnych fotografii ilustruje opisy. Na końcu podręcznika zamieszczone są dwie obszerne tablice, zawierające bogaty i najnowszy materiał statystyczny, demograficzny i gospodarczy, który nie obciążając tekstu cyframi, pozwala na wykonywanie ćwiczeń, rysowanie wykresów i omawianie wielu zagadnień.

NOWE PODRĘCZNIKI DLA SZKÓŁ ZAWODOWYCH

M. Arnoldt — Russocka: Louise Gérard a Paris. Podręcznik do nauczania języka francuskiego dla kl. II gimnazjów krawieckich i bieliźniarskich. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 110 + 2 nlb. Cena wraz ze znaczkiem na T. P. B. P. S. P. zł 1.70.

Z. Dąbrowski i Dr W. Bartyński: Formularze do nauki niemieckiej korespondencji handlowej. Vordrucke für den deutschen Handelsbriefwechsel Unterricht. Do użytku w szkołach handlowych, administracyjnych i kupieckich. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. VIII + 54 formularze. Cena zł 2.50.

Antoni Nikiel: Gramatyka niemiecka dla III i IV klasy gimnazjalnej. Lwów 1938. Str. 264. Cena zł 2.10. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych.

Podręcznik ten ujmuje w sposób praktyczny z uwzględnieniem potrzeb ucznia-Polaka i właściwości języka polskiego całokształt gramatyki niemieckiej. Książka składa się z trzech części oraz dodatku. Część I o-

bejmuje fonetykę wraz z ortografią, cz. II — naukę o wyrazach (fleksję i słowotwórstwo), cz. III — składnię. W dodatku zamieszczone zostały: zestawienie najważniejszych polonizmów, alfabetyczny spis czasowników mocnych i nieregularnych oraz ryciny, ilustrujące użycie niektórych przyimków.

Przejrzysty układ podręcznika, prosty i łatwy język, jasny sposób przedstawienia rzeczy, wielka ilość przykładów, zaczerpniętych przeważnie z życia i bogate wyzyskanie wszelkich możliwości graficznych (tabele, wykresy, ilustracje, różne rodzaje czcionek) — umożliwiają korzystanie z tej książki już uczniom III klasy gimn., obszerny zaś i przejrzysty spis treści na początku oraz alfabetyczny indeks słowny i rzeczowy na końcu ułatwiają uciekanie się do niej w każdej wątpliwości językowej i używanie jej jako poradnika.

Książka nadaje się nie tylko dla III i IV klasy gimn. wszelkich typów, lecz również dla liceów ogólnokształcących, pedagogicznych i zawodowych, dla uczestników wszelkich kursów języka niemieckiego oraz samouków.

Klara Jastroch: Life and Work in England. Podręcznik języka angielskiego dla drugiej klasy gimnazjalnej. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów. 1938. Str. 250 + 1 mapa. Cena zł 1.60.

Tytuł podręcznika p. Klary Jastroch do nauczania języka angielskiego na II kl. gimnazjum ogólnokształcącego — „Life and Work in England” — odpowiada w zupełności treści w nim zawartej. Życie i praca w Anglii, przedstawione w bogatym materiale rzeczowym, ujęte są przystępnie, stosownie do stopni nauczania. Czytanki opracowane zostały w sposób bardzo interesujący. II-go część zawiera ćwiczenia w mówieniu, ćwiczenia gramatyczne i piśmienne. Bogaty też jest dział objaśnień idiomów angielskich, które niewątpliwie stanowią jedną z pozytywnych pomocy dla nauczyciela-anglisty. Podręcznik zawiera skrót gramatyki angielskiej.

Kazimierz Kosiński i Leon Rygier: Przemiany. Książka polska dla II klasy gimnazjalnej. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 387. Cena zł 2.80.

Książka Kazimierza Kosińskiego i Leona Rygiera nie jest niespodzianką: w zeszłym roku szkolnym ukazało się pod tym samym tytułem część jej pierwsza, przeznaczona dla I klasy gimnazjalnej.

Jak sam tytuł wskazuje, celem jej jest zobrazowanie przemian zachodzących w ciągu wieków w życiu i kulturze polskiej przy pomocy utworów pisarzy nowszych i najnowszych, jak również i wybranych tekstów dawniejszych (od Galla i Kadłubka do Wacława Potockiego).

Uzgodnienie wymagań programu z bezpośrednimi zadaniami polonistyki osiągnęli autorzy dzięki umiejętnemu doborowi czytanek, których wysokie walory artystyczne nie pozwalają się wybić na plan pierwszy historyzmowi obowiązującemu podręcznik, lecz, przeciwnie, tematy historyczne przetapiają w drobne dzieła sztuki. Najwybitniejsi pisarze XVI i XVII stulecia

wraz z najświetniejszymi talentami XIX i XX wieku składają się na cykl utworów, których lektura daje nie tylko duży zasób wiadomości, nie tylko działa dodatnio w sensie wychowawczym, ale kształci smak i język uczniów.

Obfite komentarze, zarówno dotyczące realiów historycznych jak i słownictwa, bardzo ułatwiają nauczycielowi posługiwanie się tym podręcznikiem.

Józef Wróblewski: Geometria wykreślna w zakresie I klasy liceum matematyczno-fizycznego. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 82. Cena zł 1.50.

Mimo abstrakcyjnego charakteru przedmiotu, autor potrafił uczynić swój wykład żywym i jasnym. Nowe dla ucznia pojęcia i związki geometryczne wprowadzone zręcznie z pojęć żywych i znanych stają się prostymi i zrozumiałymi.

Na specjalne uznanie zasługują rysunki, które dla nauki geometrii wykreślnej mają znaczenie podstawowe a które wykonane zostały w podręczniku z wzorową przejrzystością i dokładnością.

Kazimierz Frejlich. Matematyka dla I klasy liceum ogólnokształcącego (wydziały: humanistyczny, przyrodniczy i klasyczny). Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 203. Cena zł 2.90.

Podręcznik pod względem zakresu i układu dostosowany jest ściśle do obowiązującego programu. Jasne i łatwe ujęcie przedmiotu z podaniem licznych ćwiczeń i rozwiązań wzorowych oraz rysunków, ilustrujących i udostępniających zrozumienie poruszanych zagadnień stanowi dużą zaletę podręcznika, który nadaje się jak najlepiej także dla samouków.

T. Sinko: Wypisy łacińskie dla II klasy liceów humanistycznych i klasycznych. Książnica-Atlas. Lwów — Warszawa. I str. 168 zł 2.10, I a str. 109 zł 1.50, II str. 64 zł 0.90.

Sugestia programowa o wydaniu łacińskiej lektury szkolnej licealnej w zeszytach doprowadziła do roz-

bicia tekstów n. p. Cyserona i Wergilego na kilkanaście porcji, złożonych i tak przeważnie z fragmentów. Prof. Sinko rozwiązał ją inaczej, umieszczając w drobnych zeszytach lekturę uzupełniającą (n. p. dla II kl. liceów: wyjątki z Długosza, Kopernika, Kromera, Heidensteina dla uzupełnienia Liwiusza i Tacyta; polsko-łaci. Horacjonistów dla zilustrowania wpływu Horacego na literaturę polską), a lekturę główną (Liwiusz, Tacyt, Horacy) koncentrując każdą w jednym zeszycie.

Z Liwiusza wybrano ustępy z dziejów republiki i wojny z Hannibalem, zwracając uwagę na momenty, których pamięć żyje w przysłowiaach do dziś n. p. Dies Alliensis, Vae vistic, Nie desperandum, Hannibal ad portas i t. p.

Z Tacyta obejmuje wybór ustępy ze wszystkich dzieł, tak dobrane by z opera minora padało światło na życie i kulturę za cesarstwa, z Annales wychylał się August, Tyberiusz, Germanik, Sejan i Nero, z Historii Otto i Żydzi. Drobne teksty z Pliniusza, Swetoniusza, Eutropiusza, Aureliusza, Wiktora uzupełniają galerię cesarzy poza Tacytem.

Z Horacego Satyr i Listów wybrano utwory autobiograficzne, po czym przez Epokę drugą utworzono pomost dowód z życia wiejskiego i natury i tak już ody zestawiono w grupach według tematów, z uwzględnieniem chronologii. Teksty opatrzone są komentarzem, głównie rzeczowym, gdy komentarz językowy ilustruje indywidualne właściwości języka i stylu autora i miejsca mniej jasne. Z notatek literackich towarzyszących poszczególnym utworom, z których wyjęto ustępy, powstają końcowe Zestawienia o życiu i pismach Liwiusza, Tacyta, Horacego, syntetyzujące nabyte przez lekturę wiadomości i wrażenia w obrazy przeznaczone do zebrania z życia ludzi wykształconych humanistycznie.

Nauczyciele łaciny (a ze względu na zeszyty uzupełniające i polskiego) w liceach humanistycznych są specjalnie zainteresowani tym wydawnictwem.

Cena prenumeraty rocznej Dziennika Urzędowego 6,— zł. Dla P. P. Nauczycieli abonujących indywidualnie 4 zł 80 gr. Numer pojedynczy (bez przesyłki pocztowej) 50 gr. Konto w P. K. O. 203100.

Warunki umieszczenia ogłoszeń: Cała strona zł 100,—, 1/2 strony zł 55,—, 1/4 strony zł 30,—, 1/8 strony zł 20,—, 1/16 strony zł 12,—.

Ogłoszenia umieszcza się tylko po zapłaceniu z góry przypadającej należności (Konto nr 203100 w P. K. O.). Administracja pozostawia bez odpowiedzi nadesłane do druku ogłoszenia, o ile jednocześnie należność nie została wpłacona.

Zamówienie na prenumeratę jak również na numery pojedyncze wykonywa się jedynie po wpłaceniu należności. Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów wnosić należy do właściwych urzędów pocztowych niezwłocznie po otrzymaniu następnego, kolejnego numeru. Reklamacyj spóźnionych lub wniesionych niewłaściwie nie uwzględnia się.

Nakładem Wydawnictwa Dziennika Urzędowego Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego.

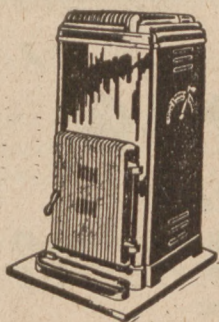
Tłoczono z polecenia Kuratora Okręgu Szkolnego Pomorskiego w Drukarni Spółdzielczej, Toruń, Mickiewicza 2-3.

OPIERAJCIE SWE SZKOLNE KASY OSZCZĘDNOŚCI

Komunalną Kasę Oszczędności miasta Torunia
(w Ratuszu)

*która służy wszelką pomocą
w organizowaniu S. K. O.*

*Kasa posiadająca 15.000 klien-
tów, którzy powierzyli jej swe
wkłady i lokaty na ogólną su-
mę ponad 4.000.000, — zł.*

TRUDNY PROBLEM

racjonalnego, oszczędnego i bez-
piecznego ogrzewania izb i sal
szkolnych rozwiązują najlepiej

PIECE CIĄGŁEGO PALENIA

Herzfeld & Victorius Sp. Akc. Grudziądz

Pijcie tylko aromatyczną i wydajną **Herbatę**

B. HOZAKOWSKIEGO

Telefon 2181 TORUŃ Mostowa 28

Ceny najniższe!

Jakość niezrównana!

Wysyłka od 1/2 kg. poczynszy bez obliczania kosztów porta i opakowania

Cennik na życzenie bezpłatnie!

Cennik na życzenie bezpłatnie!

Dla Urzędów — szkół i biur polecamy
dywany chodniki firanki MATERIAŁY BIELSKIE

Karol Steinbach

TELEFON 27-45. — TORUŃ, UL. SZEROKA 5 — TELEFON 27-45.
Dogodne warunki spłaty.

Sprzęty kuchenne, porcelanę, szkło, przybory do posiłków it. p.

dostarcza

*dla internatów, burs, kolonii
oraz dla szkół gospodarczych*

po cenach rewelacyjnie niskich

E. SZYMAŃSKI TORUŃ

RYNEK STAROMIESKI Nr 11.
TELEFON 1716.

Prosimy żądać ofert.
Wysyłka odwrotnie.

ODDZIAŁY: TORUŃ, ul. Szewska 12, WĄBRZEŻNO ul. Hallera 5

Największa w Polsce Fabryka Pianin

B. SOMMERFELD

Bydgoszcz, ul. Śniadeckich 2

poleca znane na całym świecie pianina i fortepiany
po niskich cenach i na dogodnych warunkach.

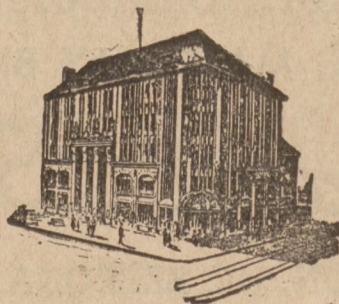
Dla PP. Nauczycieli specjalne rabaty.

Jedyna fabryka eksportująca.

**Prywatna Szkoła Przysp. Gospodyń Wiejskich
w Marysinie**

Znów otwarta po rozbudowie gmachu

Początek kursu 11-to miesięcz. 15- stycznia. Opłata za internat 25 zł mies.
Bliższych informacji udziela Kierownictwo Szkoły: Marysin, p. Lubraniec, pow. Włocławek

Największy

Dom Towarowy na Zach. Ziemi Polski

Wszystkie nasze działy są stałe zaopatrzone w ostatnie

— **nowości sezonowe**

PARTER:

Galanteria, pasmanteria, włóczki, koronki, przybrania, wstążki, rękawiczki, pończochy, podszewki, wełny damskie i męskie, artykuły męskie, chusteczki, parasole i la-ski, płótna bawełniane i czysto lniane, bielizna stołowa, jedwabie, kroje, bielizna damska, fariuszki, robótki, obuwie, artykuły skórzane oraz artykuły podróżne

DZIAŁ PERFUMERYJNO-KOSMETYCZNY

1 PIĘTRO:

Konfekcja męska, chłopięca i zawodowa — Obuwie damskie, męskie i dziecięce
Kapelusze męskie — Czapki sportowe — Kroje i żurnale.

PIERWSZORZĘDNY DZIAŁ MIAROWY

2 PIĘTRO:

Konfekcja damska i dziewczęca — Futra damskie
Kapelusze damskie — Dział zabawek

3 PIĘTRO:

Firany, dywany, chodniki — materiały meblowe i dekoracyjne
Kołdry, bielizna pościelowa, linoleum, ceraty i t. d.

Polecamy w wielkim wyborze: mundurki, płaszcze i czapki szkolne dla chłopców i dziewcząt.

Materiały na płaszcze i mundurki dla dziewcząt i chłopców. Alpagi i satyny na fartuszki szkolne. Obuwie szkolne. Rańce. Śniadanki. Komplet harcerskie i gimnastyczne.

Be De Te

BYDGOSKI DOM TOWAROWY

Telefon Nr 33-54

ul. Gdańska 15

Telefon 30-17